

Mănăstirea Surpatele

Monument istoric. LMI 2010 VL-II-a-A-09929

sat SURPATELE; comuna FRÂNCEȘTI



Ansamblul Mănăstirii



Biserica Mănăstirii, Vedere Sud-Est

An construcție sau atestare istorică: Datare, 1706-1707 – conform LMI 2010

Scurtă prezentare a lăcașului de cult: Mănăstirea Surpatele, cu hramul „Sfânta Treime“, este situată în comuna Frâncești, satul Surpatele, județul Vâlcea, la 12 km de gara Băbeni și la 3 km de Mănăstirea Dintr-un Lemn. Lăcașul este ridicat pe locul altei biserici, mai vechi, ctitorită în timpul lui Neagoe Basarab, de Tudor Drăgoescu și de fratele său Stanciu, feciorii lui Popa Frâncu și boieri din neamul Buzeștilor, undeva la începutul secolului al XVI-lea. Prima mărturie scrisă despre existența acestei mănăstiri datează din anul 1512, din timpul domniei lui Matei Basarab, zidirea ei fiind atribuită boierilor din neamul Buzeștilor. Mănăstirea este refăcută de boierii Buzești și reparată, în secolul al XVII-lea.

Între anii 1703-1706, Doamna Maria, soția Domnitorului Constantin Brâncoveanu, a refăcut din temelie vechea biserică, totodată zidind în jurul ei toate clădirile necesare mănăstirii. În anul 1815, biserica este reparată și repictată de zugravul Gheorghe Gherontie din Hurezi. Până în anul 1872, Mănăstirea Surpatele a avut o bogată activitate, atât în plan duhovnicesc, cât și în domeniul cultural-artistic: aici au funcționat ateliere bisericești, iar scriitorul și muzicologul Anton Pann a activat aici, precum și la Mănăstirea Dintr-un Lemn, ca profesor de muzică și ca traducător de cărți religioase, în perioada 1837-1850.



Detalii Pictură Boltă



Pictură în Tempera pe Lemn, Maica Domnului cu Pruncul Iisus



Ușă Intrare

În 1872, din cauza gradului înaintat de ruinare și a lipsei de fonduri, mănăstirea a fost închisă, iar maicile de aici s-au mutat la Mănăstirea Dintr-un Lemn, până când a fost restaurată între anii 1927-1935. Biserica centrală a Mănăstirii Surpatele este un monument tipic de arhitectură brâncovenească. Interiorul acesteia este compartimentat în altar, naos (mult mai spațios decât pronaosul) și pronaos. Pridvorul bisericii este deschis, acesta fiind susținut de opt coloane mari din piatră. Pridvorul are plafonul frumos pictat. Tâmpla bisericii (catapeteasma) este bogat sculptată, poleită cu aur și împodobită cu icoane de mare preț, aceasta constituind un adevărat exemplu de artă brâncovenească. Turla bisericii este mare, fiind așezată pe naos.

Pictura bisericii și a pridvorului a fost lucrată în frescă, în anul 1706-1707 de zugravii Andrei Iosif Ieromonah, Hranite și Ștefan. Se remarcă, în mod deosebit, portretele din pronaos, ale ctitorilor și o scenă rar întâlnită – Împărțirea hainelor lui Iisus. De un deosebit interes iconografic este ciclul Sfintei Treimi, unic în Țara Românească, prin dezvoltarea lui în opt scene, reprezentat în naos, în locul obișnuitelor scene din Viața lui Iisus.³ Ca obiecte de valoare artistică, în biserică, se regăsesc: ușa de la intrare, frumos sculptată de Filip Tâmplarul, catapeteasma, o dantelă în lemn de tei cu icoane originale de mare preț, candelarele de argint din fața catapetesmei și policandrul cel mare, dăruit de Doamna Maria Brâncoveanu.

Alexandru Odobescu nota, încă din anul 1860, când a vizitat-o, câteva obiecte de valoare din această sfântă mănăstire: o Evangheliie îmbrăcată cu argint poleit, oferită în dar de Constantin Brâncoveanu, pe când era vel-spătar, dania fiind scrisă cu mâna sa; două poale de icoane și o dveră de serasir și mai multe sângulii de pânze de in subțire, cusute cu mare finețe, pentru Maica Domnului. Sunt și sfite însemnate în catalogul lui Odobescu, de stofă de catifea, săpate pe material de mătase groasă sau mătase cu păr de cal.